

uare, ac postea in duos truncos diuidi, perinde sanè ac magna arteria, quæ similiter ac uena illa
arterialis e cordis basis medio pnaſci, ſuo loco docebit. Præterea irrefutabilis illa (ut Galenus
inquit) demonſtratio, quam in Ariſtotelem de animalibus dextro cordis ſinu deſtitutis conte-
xit, minimè efficaç eſt: quandoquidẽ illis animalibus caua uena unico cordis ſinui eum in mo-
dum tunc committitur, ut in alijs dextro ſinui, quum & his animalibus ſanguis à iecore ad cor
arteriarum ſaltem nomine (etiam ſi non pulmonum occasione) diffundatur. Et quis obſcro-
cò uenit ſtupiditatis, ut Ariſtotelem cauam uenam eiſmodi animalibus ex dextro uentricu-
lo, quem non habent, exoriri uoluiffe cum Galeno dicat, & non cognoſcat Ariſtotelem aliud
orationis genus de animalibus pulmone deſtitutis, quàm de illis quæ hoc non priuantur, in-
ſtitutum fuiſſe: Ad hæc, quis perfunctoriè in diſſectionibus uerſatus ambigit, argumentum
quod à membranulis uenæ cauæ oriſicio præſectis ducitur, per uenalis arteriæ membran-
as dilui poſſe: Neque ſarſcio quid de auium uenæ cauæ diſtributione Galenus comminiſca-
tur, quum nihil peculiare in uenæ cauæ ſerie in illis obſeruem, niſi quod iecur duabus fibris
ſeu lobis iſtis priuatim conſtituatur, à quibus ſi caua principium ducit, proſectò arteriæ ma-
gnæ ritu ab origine in duos truncos non diuiditur. Inſuper Galeno, quando cauam à corde
non oriri aſſerit, eo quod arteriæ modo non pulſet, animaduertenda uenerat arterialis uenæ ac
uenalis iſtæ arteriæ natura. Pariter quum obijcit, cor ſanguificationis uim iecori per cauam
non offerre, quod illa coriacea ſit, ipſi expendendum erat, quàm breue interuallum inter cor et
iecur conſiſtat: & quo pacto ipſe in quarto libro de Partium uſu, toti uenæ portæ ſanguifi-
cationis facultatem iecoris uirtuti ſimilimam tribuerit. Cuius uenæ diſtributionis ſeriem A.
anatomici à iecore inceperunt recenſere, non autem ab inteſtiniſ & uentriculo, à quibus conſe-
ctum ex cibo & potu ſuccum in iecur deducit. Sed ne hic Galeni diſſectionis, atque adeò to-
tius medicinæ principis placita, nimis uilipendere, ac ſeriatim ipſius quæ adhuc reliqua ſunt ar-
gumenta reſellere uidear, & non potius tanquam pro aris & focis unâ cum alijs medicis, qui
manus ſectioni nunquam adhibent, pugnare, ac probabilia ſaltem aſſigendo defendere, à ie-
core ſeriem uenæ cauæ iam auſpicabor, quod ab hoc ſanguinem in cauam deriuari, aut ſaltem
ex portæ propaginibus in cauæ ſoboles aſſumi non negem. Ortum uerò cauæ hinc eſſe non
ita annuo. Neque quicquam à me de ipſius origine aſſertum uolo, quicquid etiam caſu mihi
inter ſcribendum exciderit, ne hircotiſ quibuſdam medicis calumniadi anſam ipſe ſuggeram,
qui non niſi huius generis nugæ morantur, & interim oſſium ac muſculorum cognitionem
& ualorum reliquam ſeriem tanquam ad ſe nihil pertinentem reiſciunt: & ſi forte hic quic-
quam texere in me poſſent, mirè ſuis peſtilentibus odijs nos traducerent, probe & tacite ad in-
numera loca conſiſtentes, in quibus Galeni lapſus Anatomicos hæcenus oſtendi: & forte in
poſterum illos ſilentio uel ob hoc non ſum præteriturus, ut eiſmodi ſycophantiſ & uiliti-
gatoribus inuidiæ, & in illis quæ propter inſcitiam auerſantur exercendi argumentum præ-
beam. Verum ideo de cauæ principio ex iecore nihil abſolutius ſubiſciam, quod iecur mihi po-
tius euenis quæ ipſi intextuntur, quàm uenas ab ipſo, uel etiam in prima ſectus conformatio-
ne, originem ducere colligatur. Aliud enim nihil in quinto libro iecur eſſe audies, quàm ue-
nularum infinitam ſobolem, cui concretus ſanguis (qui propria iecoris eſt ſubſtantia) obnaſci-
tur, quum interim uenæ cauæ os ad cor pertinens, ſimile prorfus ſit magnæ arteriæ, & uenæ
liſ arteriæ arterialisq; uenæ oriſicijs: quæ à corde enaſci nemo ſanæ mentis inſiciari poteſt, ſi
modo diuerſæ quaſi ſubſtantie corpus (ut ligamentum ab oſſe) ex alio pronafci aſſirmare au-
demus. Cæterum quemadmodum (ne forte rurfus aliò excurrat oratio, cui, ne prolixior ſiam,
rationes nullas ex ſententia addo) ab extremis iecoris partibus orbiculatim ex ipſius concaua
ſede exiguas uenularum propagines paulatim ad iecoris medium uerſus poſteriora conten-
dentes in uicem coire, maioresq; uenas conſtituere diximus, et dein de ex maioribus illis rurfus
grandiores tantisper effici, quouſque omnes illæ ſoboles in uenæ portæ caudicem ſiniant: pa-
ri etiam ratione ad concauæ uenæ generationem (ut ita modò loquar) ex ſiſtimis orbiculi-
bus quæ iecoris ſinibus, in gibba ipſius ſede, innumere uenularum propagines exoriantur,
quæ ſenſim uerſus medium poſterioris ſedis iecoris prorrepentes, in inſigniores uenas coe-
unt: atque hæc rurfus in ampliores eoſque colliguntur, donec tandem in elatiori iecoris par-
te, quæ dextram uerterebrarum ſedem reſpicit, in unam congregiantur uenam, quæ ab inſigni
amplitudine Græcis *πολιμεγελος* interdum, & *σεληνια* (quemadmodum & portæ uena) dein-
de & *ἡπαρική*: in Arabum autem interpretibus uocatur hanabub, uena uentrem habens: La-
tinis uerò caua, magna & iecoraria, rariùs autem caudicis uena nuncupatur. Vnde uerò
nonnulli hanc Galeno communem uocari ſcripſerint, non ſatis aſſequor, quamuis exiſti-
mem hos illa deſuſos uena, quam eo nomine in cubito peritiores medici uocant. Vti etiam
dextri

Vene cauedi
ſeributionis de
ſcriptionem à
iecore incipien-
dam.

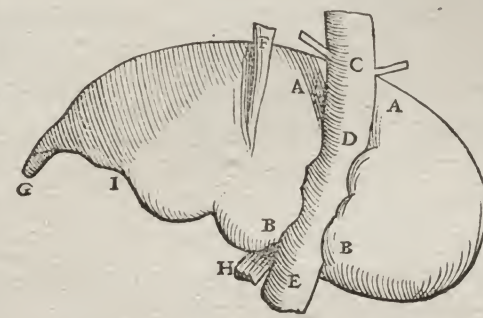
Cauæ in ieco-
re ſeries.

Cauæ uenæ
nomina.

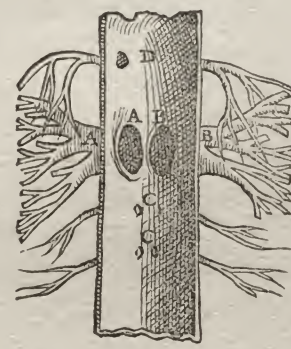
dextri cubiti axillarem, Hippocrates iecorariam, non minus quàm ipſam
proxima eſt, appellauit. Porro uenæ cauæ ramus per iecoris corpus exporrecti,
cumbunt, & uerſusq; uenæ ramulorum extrema oſculis inter ſe conſiſtunt, u-
nes optime citiſſimèq; ſanguinem iecoris beneficio in portæ ramis elaborat
ſeculentòq; ſanguine repurgatum, tranſſumant, & poſtmodum uniuerſo co-
enutritionem deducant. Venarum itaque cauam conſtituentium, atque è i-
coitus, nō in medio gibbi iecoris perficitur, ut Anatomicorum uulguſ ridicu-
ut iam prius admonui, in ea parte iecoris quæ dorſi ſeu ſpinæ dextro lateri pu-
ſanè ut nihil prorfus ſubſtantie iecoris toti poſteriori uenæ cauæ parti, quæ do-

ſus, quemadmodum Galeno
& omnibus diſſectionum pro-
feſſoribus hæcenus uſum eſt,
uenæ cauæ ramus ex iecore pro-
cedentes, cauam in eum mo-
dum conſtituunt, quo portæ
uenam efformari colligiq; di-
cū eſt: aut ut radices ad arbo-
ris caudicem pertinere conſpi-
cimur. Nam cauæ ramus, ac ſi ue-
nam per poſtteriorem iecoris ſe-
dē recta quodāmodo deorſum
porrectam, et duntaxat iecoris
cuidam ſinui innatam ingrede-
rentur, eam conſtituunt. Sunt
autem hi duo inſigniores ra-
mi, propter iecoris elatiora, in
anteriori cauæ ſedem, non
autem latera, aut poſtteriorem
ſedem, ſubingredientes, qui
neutiqua cum uenæ cauæ am-
plitudine ſunt comparandi.

ſimò ſi non nimis anxie in Ga-
leni uerba mecum iuraueris,
neque tuis oculis fidem dero-
gaueris, proculdubio aſſeres
uenam cauam à corde deorſum per iecoris poſteriora ferri, atque ab hu-
de duas inſignes uenas pullulare, numeroſa ſerie in iecoris ſubſtantiam diſſe-
uenas quas cauæ, ſimulatque deorſum à corde deſcendens, iecoris ſubſtantia
cori offert, in reliquo ipſius per uiſceris poſteriora deſcenſu (qui ſanè breuiſ-
uulos etiam ſpectabis ramulos ab anteriori cauæ ſede etiam in iecoris ſubſta-
tes, et in omnibus hominibus numero neutiquam pares. Atque hæc omnia
ſecanti, adeò ſunt obuia, ut nullus nunc uenæ cauæ ſeriem ſpectans, non n-
bauerit hanc, quod ad ſeriem, nō autem ſanguinis ductum attinet, oportere
deſcribi, ac demum ipſius ad ſuperiora inferioraq; ductum eſſe enarrandum
cedam, ſanguinem qui in cauâ paſſim continetur, à iecore conſici, uenæ cauæ
butionem à iecore quodāmodo auſpicatus ſum, ac deinceps eam uenæ
deſcribam, quæ ſupra iecur conſiſtit, non eam quæ ad partes iecori ſubditas
ge omnibus de cauæ ortu poſtpoſitis altercationibus. Quanquam interim
adhortor, ut nullis autorum ſuffragijs fidem dantes, ipſi non modò homini-
ſimiarum & canum, quibus alia iecoris forma accidit, aliaq; ramorum à cauæ
accuratè ſecent, ac uenæ cauæ iuxta iecur & cor progreſſum examinent, d-
quoque Anatomes parte deſcendant. Quo autem id fieri debeat artificio
quinti libri, partim & in ſexti libri fine docebitur.

uenæ portuicula inſinuat. cæteri characteres alio quam ad præ-

ginem notat. B uerò & C propaginem indicant, quæ i-
ſpargitur. Cautè & O paruas ſoboles inſinuant, quæ i-
duas maximas propagines, diſſunduntur. Nihil enim
gines hæc & ſoboles à iecore enatas cauam conſtitue-
coris ſubſtantiam diſſuſas. Cæterum D cauæ uenæ ſe-
ptum permeat, ipſiq; ramos deſeruit.